

Lyreco løsemiddelbasert korreksjonslakk

Versjon: 2.1.1.1

Sikkerhetsdatablad (i samsvar med EF-forordning nr. 2015/830)

Utstedt dato: **05.10.2015**

Utskriftsdato:

06.10.2015

Opprinnelig dato: **Ikke tilgjengelig**

S.REACH.GBR.EN

DEL 1 IDENTIFIKASJON AV STOFFET/BLANDINGEN OG SELSKAPET/FORETAKET

1.1 Produktidentifikasjon

Produktnavn	Lyreco løsemiddelbasert korreksjonslakk
Synonymer	Ikke tilgjengelig
Korrekt forsendelsesnavn	MALING eller MALINGSRELATERT STOFF
Andre identifikasjonsmetoder	Ikke tilgjengelig

1.2 Relevante identifiserte anvendelser av stoffet eller blandingen og anvendelser som frarådes

Relevante identifiserte anvendelser	Korrekturlakk for papir eller faksutskrifter.
Anvendelser som frarådes	Ikke aktuelt.

1.3 Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet:

Registrert firmanavn	LYRECO
Adresse	Rue du 19 mars 1962, 59770 Marly, Frankrike
Telefon	+33 327236400
Faks	Ikke tilgjengelig
Nettsted	Ikke tilgjengelig
E-postadresse	msds@lyreco.com
Tilknytning / organisasjon	Ikke tilgjengelig
Telefonnummer for nødsituasjoner	+33 327236400
Andre telefonnumre for nødsituasjoner	Ikke tilgjengelig

DEL 2 IDENTIFIKASJON AV FAREMOMENTER

2.1 Klassifisering av stoffet eller blandingen

Ansett som en farlig blanding i henhold til direktiv 1999/45/EF og EF-forordning nr. 1272/2008 (hvis aktuelt) og deres endringer.
Klassifisert som farlig gods for transportformål.

Klassifisering etter direktivet om farlige stoffer	Ved blandinger er klassifiseringen utarbeidet ved å følge regelverket i DPD-direktivet 1999/45/EF og CLP-forordning (EF) nr. 1272/2008
DPD-klassifisering ^[1]	R51/53 Giftig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.
	R65 Farlig: Kan forårsake lungeskade ved svelging.
	R22 Farlig ved svelging.
	R11 Meget brannfarlig.

¹ .4 Telefonnummer for nødsituasjoner

Tegnforklaring:	1. Klassifisering hentet fra EU-direktiv 67/548/EF – Tillegg I; 2. Klassifisering hentet fra EU-forordning 1272/2008 – Tillegg VI
Klassifisering i henhold til EF-forordning nr. 1272/2008 [CLP] ^[1]	Brennbar væske kategori 2, akutt giftighet (oral) kategori 4, fare ved innånding kategori 1, kronisk fare for vannmiljøet kategori 2
Tegnforklaring:	1. Klassifisering hentet fra EU-direktiv 67/548/EF – Tillegg I; 3. Klassifisering hentet fra EU-forordning 1272/2008 – Tillegg VI

2.2 Merkeelementer

CLP merkeelementer	
SIGNALORD	FARE

Faresetning(er)

H225	Meget brannfarlig væske og damp.
H302	Farlig ved svelging.
H315	Kan forårsake hudirritasjon
H411	Giftig for vannlevende organismer med langtidsvirkning

Supplerende erklæring(er)

Ikke aktuelt.

Sikkerhetssetning – forebygging

P241	Oppbevares utilgjengelig for barn.
P210	Holdes vekk fra varme, varme overflater, gnister, åpen ild og andre tennkilder. Røyking forbudt.
P233	Hold beholderen tett lukket.
P273	Unngå utslipp i miljøet.

Sikkerhetssetninger – tiltak

P301 + P310	VED SVELGING: Ta umiddelbart kontakt med Giftinformasjonen, sykehus, lege eller førstehjelper
P302 + P352	Vask med rikelig med såpe og vann ved søl på huden.
P331	Fremkall IKKE brekninger.
P370 + P378	I tilfelle av brann: Bruk alkoholresistent skum eller vanlig proteinskum for slukking.
P301 + P312	VED SVELGING: Ta kontakt med Giftinformasjonen, sykehus, lege eller førstehjelper dersom du føler deg dårlig.

Sikkerhetssetninger – lagring

P403 + P235	Oppbevares på et godt ventilert sted. Oppbevares kjølig.
--------------------	--

Sikkerhetssetninger – avhending

P501	Innhold og beholder avhendes i henhold til lokale bestemmelser.
-------------	---

2.3 Andre farer

REACH – Art. 57–59: Blandingen inneholder ingen stoffer som gir særlig stor grunn til bekymring (SVHC) når dette databladet trykkes.

DEL 3 – SAMMENSETNING / INFORMASJON OM INGREDIENSER

3.1 Stoffer

Se "Sammensetning av ingredienser" i del 3.2

3.2 Blandinger

1. CAS-nr. 2. EC-nr. 3. Indeksnr. 4. REACH-nr.	% [vekt]	Navn	Klassifisering i henhold til direktiv 67/548/EØF [DSD]	Klassifisering i henhold til EF-forordning nr. 1272/2008 [CLP]
1.64741-84-0 2.265-086-6 3.649-278-00-0 4.01-2119485160-44-XXXX, 01-2119488738-16-XXXX, 01-2119484660-35-XXXX	<45	<u>nafta (petroleum), solventraffinert lett</u>	R45, R46, R65 ^[2]	Carc. 1B, Muta. 1B, Asp. Tox. 1; H350, H340 ^[3]
1.13463-67-7 2.215-280-1, 215-282-2, 236-675-5 3. Ikke tilgjengelig 4.01-2119954396-27-XXXX, 01-2119489379-17-XXXX	<15	<u>titandioksid</u>	R49 ^[1]	Kreftfremkallende kategori 1A; H350i ^[1]
1.471-34-1 2.215-279-6, 207-439-9 3. Ikke tilgjengelig 4.01-2119486795-18-XXXX	<35	<u>kalsiumkarbonat</u>	R37/38, R41 ^[1]	Hudetsende/irriterende kategori 2, alvorlig øyeskade kategori 1, STOT - SE (resp. irr.) Kategori 3; H315, H318, H335 ^[1]

Tegnforklar 1. Klassifisering hentet fra EU-direktiv 67/548/EF – tillegg I ; 2. Klassifisering hentet fra EF direktiv 1272/2008 – tillegg VI 4. Klassifisering hentet fra C&L

DEL 4 - FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Ved svelging må det IKKE fremkalles brekninger. ▶ Dersom pasienten brekker seg eller kaster opp, må pasienten bøyes fremover eller legges på venstre side (med hodet ned, om mulig) for å sikre åpne luftveier og unngå kvelning. ▶ Observer pasienten nøye. ▶ Gi aldri noe drikke til en person som viser tegn til å være søvning eller med redusert bevissthet, dvs. blir bevisstløs. ▶ Gi vann for å skylle munnen, og gi deretter væske langsomt og ikke mer enn pasienten er komfortabel med. ▶ Oppsøk lege. ▶ Unngå å gi melk eller olje. ▶ Unngå å gi alkohol. ▶ Hvis damper, aerosoler eller forbrenningsprodukter pustes inn må pasienten fjernes fra det forurensede området. ▶ Andre tiltak er vanligvis ikke nødvendig. <p>Hvis dette produktet kommer i kontakt med øynene:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Skyll umiddelbart med rent rennende vann. ▶ Sørg for at øyet skylles fullstendig ved å holde øyelokkene åpne og bort fra øyet, og flytt øyelokkene ved å løfte øvre og nedre øyelokk noen ganger. ▶ Oppsøk legehjelp umiddelbart og søk lege dersom smertene vedvarer eller kommer tilbake. ▶ Dersom et øye er blitt skadet, må kontaktlinser bare fjernes av kyndig personell. <p>Hvis det forekommer kontakt med hud eller hår:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Skyll huden og håret med rennende vann (og såpe hvis tilgjengelig). ▶ Oppsøk lege i tilfelle irritasjon.
Øyekontakt:	<p>Hvis dette produktet kommer i kontakt med øynene:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Skyll umiddelbart med rent rennende vann. ▶ Sørg for at øyet skylles fullstendig ved å holde øyelokkene åpne og bort fra øyet, og flytt øyelokkene ved å løfte øvre og nedre øyelokk noen ganger. ▶ Oppsøk legehjelp umiddelbart og søk lege dersom smertene vedvarer eller kommer tilbake. ▶ Dersom et øye er blitt skadet, må kontaktlinser bare fjernes av kyndig personell.

Hudkontakt	<p>Hvis det forekommer kontakt med hud eller hår:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Skyll huden og håret med rennende vann (og såpe hvis tilgjengelig). ▶ Oppsøk lege i tilfelle irritasjon.
Innånding	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Hvis damper, aerosoler eller forbrenningsprodukter pustes inn må pasienten fjernes fra det forurensede området. ▶ Andre tiltak er vanligvis ikke nødvendig.
Svelging	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Ved svelging må det IKKE fremkalles brekninger. ▶ Dersom pasienten brekker seg eller kaster opp, må pasienten bøyes fremover eller legges på venstre side (med hodet ned, om mulig) for å sikre åpne luftveier og unngå kvelning. ▶ Observer pasienten nøye. ▶ Gi aldri noe drikke til en person som viser tegn til å være søvning eller med redusert bevissthet, dvs. blir bevisstløs. ▶ Gi vann for å skylle munnen, og gi deretter væske langsomt og ikke mer enn pasienten er komfortabel med. ▶ Oppsøk lege. ▶ Unngå å gi melk eller olje. ▶ Unngå å gi alkohol.

4.2 Viktigste symptomer og effekter, både akutte og forsinkede

Se del 11

4.3 4.3 Indikasjon på at øyeblikkelig legehjelp og spesiell behandling er nødvendig

Alt materiale som pustes inn i forbindelse med oppkast kan gi lungeskader. Derfor bør det ikke fremkalles brekninger, hverken mekanisk eller farmakologisk. Mekaniske midler bør brukes hvis det anses nødvendig for å tømme mageinnholdet. Dette inkluderer gastrisk utskylning etter endotrakeal intubasjon. Hvis spontant oppkast forekommer etter inntak, bør pasienten overvåkes for pustevansker, ettersom negative virkninger ved inhalering i lungene kan bli forsinket i inntil 48 timer. Behandles symptomatisk.

DEL 5 BRANNSLUKKINGSTILTAK

5.1 Slukkemidler

- ▶ Skum.
- ▶ Tørt kjemisk pulver.
- ▶ Halon (dersom det tillates brukt på stedet).
- ▶ Karbondioksid.
- ▶ Vannspray eller -tåke – bare ved store branner.

5.2 Spesielle farer som kan oppstå fra stoffet eller blandingen

Brannkompatibilitet

- ▶ Unngå forurensning med oksidasjonsmidler, dvs. nitrater, oksiderende syrer, klorholdige blekemidler, klorholdige rensemidler etc., ettersom det kan medføre antenning.

5.3 Råd til brannmannskap

Brannslukking

- ▶ Varsle brannvesenet og orienter dem om sted og hva slags fare det dreier seg om.
- ▶ Kan være voldsomt eller eksplosivt reaktivt.
- ▶ Bruk pressluftapparat samt vernehansker i tilfelle brann.
- ▶ Bruk alle tilgjengelige midler for å forebygge utslipp til avløp eller vassdrag.
- ▶ Vurder evakuering (eller beskyttelse på stedet).

Brann-/eksplosjonsfare

- ▶ Væske og damp er meget brannfarlig.
- ▶ Alvorlig brannfare dersom det utsettes for varme, flammer og/eller oksiderende stoffer.
- ▶ Damp kan spre seg over en betydelig avstand til antennelseskilder.
- ▶ Oppvarming kan forårsake utvidelse eller nedbryting og føre til voldsomt brudd på beholdere.
- ▶ Kan avgis giftige gasser av karbonmonoksid (CO) ved forbrenning.

DEL 6 TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1 Personlige forholdsregler, verneutstyr og nødprosedyrer

Se del 8

6.2 Miljømessige forholdsregler

Se del 12

6.3 Metoder og materiell for oppsamling og rensing

Søl av mindre mengder

- Fjern alle antennelseskilder.
- Tørk opp alt søl umiddelbart.
- Unngå innånding av damp og kontakt med hud og øyne.
- Unngå kroppskontakt med stoffet ved å bruke verneutstyr.
- Begrens og absorber små mengder med vermikulitt eller annet absorberende materiale.

Større utslipp

- Evakuer alt personell fra området og ta posisjon i retning mot vinden.
- Varsle brannvesenet og orienter dem om sted og hva slags fare det dreier seg om.
- Kan være voldsomt eller eksplosivt reaktivt.
- Bruk pressluftapparat samt vernehansker.
- Bruk alle tilgjengelige midler for å forebygge utslipp til avløp eller vassdrag.

6.4 Henvisning til andre deler

Råd om bruk av personlig verneutstyr er inntatt i sikkerhetsdatabladets del 8.

DEL 7 HÅNDTERING OG OPPBEVARING

7.1 Forholdsregler for trygg håndtering

Trygg håndtering

- Beholdere kan inneholde eksplosive gasser selv om de har blitt tømt.
- Det må IKKE kappes, bores, slipes, sveises eller utføres lignende operasjoner på eller i nærheten av beholdere.
- Unngå all kroppskontakt, inkludert innånding.
- Bruk verneklær dersom det kan forekomme risiko for eksponering.

Brann- og eksplosjonsvern

- Brukes i et godt ventilert område.

Se del 5

Annen informasjon

- Lagres i originalemballasje i godkjent flammesikkert område.
- Ingen røyking, bruk av åpen flamme, varme eller antennelseskilder.
- **MÅ IKKE** oppbevares i groper, fordypninger, kjellere eller områder der damp kan samle seg.
- Hold beholdere forsvarlig og tett lukket under oppbevaring.
- Oppbevares vekk fra uforenlige materialer på et kjølig, tørt og godt ventilert område.

7.2 7.2 Betingelser for sikker oppbevaring, inkludert eventuelle inkompatibiliteter

Egnet beholder

- Bruk den emballasjen som er levert av produsenten.
- Plastbeholdere kan bare brukes hvis de er godkjent for brannfarlig væske.
- Sjekk at beholderne er tydelig merket og uten lekkasjer.

Inkompatibilitet ved lagring

- Unngå reaksjon med oksidasjonsmidler

7.3 Spesifikk tiltenkt bruk

Se del 1.2

DEL 8 BEGRENSNING AV EKSPONERING, PERSONLIG BESKYTTELSE

8.1. Kontrollparametere

Avledet grenseverdi (DNEL)

Ikke tilgjengelig

Forventet grenseverdi (PNEC)

Ikke tilgjengelig

YRKESHYGIENISKE GRENSEVERDIER FOR EKSPONERING (OEL)

DATA FOR INGREDIENSER

Kilde	Ingrediens	Stoffnavn	TWA	STEL	Topp	Merknader
Britiske grenser for eksponering på arbeidsplassen (WELs)	Titandioksid	Titandioksid totalt innåndet / titandioksid respirabelt	10 mg/m ³ / 4 mg/m ³	Ikke tilgjengelig	Ikke tilgjengelig	Ikke tilgjengelig
Britiske grenser for eksponering på arbeidsplassen (WELs)	Kalsiumkarbonat	Kalsiumkarbonat innåndet / kalsiumkarbonat respirabel / kalkstein totalt innåndet / kalkstein respirabel / marmor totalt innåndet / marmor respirabel	10 mg/m ³ / 4 mg/m ³	Ikke tilgjengelig	Ikke tilgjengelig	Ikke tilgjengelig

GRENSER I NØDSTILFELLER

Ingrediens	Stoffnavn	TEEL-1	TEEL-2	TEEL-3
Titandioksid	Titanoksid; (Titandioksid)	10 mg/m ³	10 mg/m ³	10 mg/m ³
Kalsiumkarbonat	Kalkstein; (kalsiumkarbonat, dolomitt)	27 mg/m ³	27 mg/m ³	1.300 mg/m ³
Kalsiumkarbonat	Karbonsyre, kalsiumsalt	45 mg/m ³	210 mg/m ³	1.300 mg/m ³

Ingrediens	Original IDLH	Revidert IDLH
nafta (petroleum), solventraffinert lett	Ikke tilgjengelig	Ikke tilgjengelig
titandioksid	ikke def. mg/m ³ / ikke def. ppm	5.000 mg/m ³
kalsiumkarbonat	Ikke tilgjengelig	Ikke tilgjengelig

8.2 Eksponeringsvern

8.2.1 Egnede tekniske eksponeringsvern	<p>Eksponeringsvern brukes til å fjerne en fare eller sette opp en barriere mellom arbeidstakeren og faren. Tekniske eksponeringsvern som er godt utformet kan være svært effektive for å beskytte arbeidere, og vil typisk være uavhengige av arbeiderens inngripen for å gi en slik høy grad av beskyttelse.</p> <p>De grunnleggende typer tekniske eksponeringsvern er:</p> <p>Prosesstyring, som innebærer å endre den måten en arbeidsaktivitet eller prosess utføres på for å redusere risikoen.</p> <p>Innkapsling og/eller isolering av utslippskilden, slik at en gitt fare holdes fysisk borte fra arbeidstakeren, og ventilasjon som strategisk tilfører/fjerner luft i arbeidsmiljøet. Ventilasjon kan fjerne eller fortenne en luftforurensning hvis den er riktig utformet.</p>
8.2.2 Personlig verneutstyr	
Øye- og ansiktsvern	<p>► Vernebriller med sidebeskyttelse ► Kjemikalievernebriller.</p> <p>►Kontaktlinser kan utgjøre en spesiell fare. Irritanter kan absorberes og konsentreres i myke kontaktlinser. Det bør utarbeides skriftlige retningslinjer for bruk av kontaktlinser eller eventuell begrensning av slik bruk for hvert arbeidssted eller oppgave. Disse bør inkludere en beskrivelse av absorpsjon og adsorpsjon i kontaktlinser for den kjemikalieklassen som brukes, samt en redegjørelse for erfaringer med skader.</p> <p>Medisinsk personell og førstehjelpspersonell skal være opplært i hvordan kontaktlinser fjernes, og passende utstyr bør være lett tilgjengelig.</p>
Hudbeskyttelse	Se annen beskyttelse nedenfor
Vern av hender og føtter	<p>►Bruk kjemikalievernehansker, for eksempel av PVC.</p> <p>►Bruk vernesko eller vernestøvler, f.eks. av gummi</p> <p>Valget av egnede hansker er ikke bare avhengig av materiale, men også av andre kvalitetskjennetegn som varierer fra produsent til produsent. Dersom kjemikaliet er en sammensetning av flere stoffer, kan holdbarheten av hanskematerialet ikke forhåndsregnes, og hanskene må derfor kontrolleres før bruk.</p> <p>Den nøyaktige tiden det tar før stoffer kan trenge gjennom må opplyses av produsenten av vernehanskene, og det må tas hensyn til dette ved det endelige valget.</p> <p>Forskjellige hansketyperes egnethet og holdbarhet er avhengig av bruken.</p>
Kroppbeskyttelse	Se annen beskyttelse nedenfor
Annen beskyttelse	<p>►Kjeledress.</p> <p>►PVC-forkle.</p> <p>►PVC-vernadrakt kan være påkrevd dersom det er omfattende eksponering.</p> <p>►Utstyr for øyeskylling.</p> <p>►Sørg for at det er lett tilgang til en sikkerhetsdusj.</p>

Termiske farer	Ikke tilgjengelig
-----------------------	-------------------

Åndedrettsvern

Filter type AX med tilstrekkelig kapasitet. (AS/NZS 1716 & 1715, EN 143:2000 & 149:2001, ANSI Z88 eller nasjonal tilsvarende)

8.2.3 Kontroll av miljøeksponering

Se del 12

DEL 9 FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER**9.1 Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper**

Utseende	Hvit væske med en mild lukt, blander seg ikke med vann.	
Fysisk tilstand	Flytende	Egenvekt (Vann = 1) ~ 1,15
Lukt:	Ikke tilgjengelig	Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann Ikke tilgjengelig
Luktgrense	Ikke tilgjengelig	Selvantennelsestemperatur (°C) Ikke tilgjengelig
pH (ved levering)	Ikke tilgjengelig	Nedbrytingstemperatur Ikke tilgjengelig
Smeltepunkt/frysepunkt (°C)	Ikke tilgjengelig	Viskositet (cSt) Ikke tilgjengelig
Utgangskokepunkt og kokeområde (°C)	Ikke tilgjengelig	Molekylær vekt (g/mol) Ikke aktuelt.
Flammepunkt (°C)	Ikke tilgjengelig	Smak Ikke tilgjengelig
Fordampningstall	Ikke tilgjengelig	Eksplosive egenskaper Ikke tilgjengelig
Brennbarhet	Ikke tilgjengelig	Oksiderende egenskaper Ikke tilgjengelig
Øvre eksplosjonsgrense (%) 7.0		Overflatespenning (dyn/cm eller mN/m) Ikke tilgjengelig
Nedre eksplosjonsgrense (%) Ikke tilgjengelig		Volatile komponenter (% vol) Ikke tilgjengelig
Damptrykk (kPa)	Ikke tilgjengelig	Gassgruppe Ikke tilgjengelig
Løselighet i vann (g/L)	Lar seg ikke blande	pH-verdi som en oppløsning (1%) Ikke tilgjengelig
Damptetthet (luft = 1)	Ikke tilgjengelig	VOC g/L Ikke tilgjengelig

9.2 Annen informasjon

	Ikke tilgjengelig
--	-------------------

DEL 10 STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet	Se del 7.2
10.2 Kjemisk stabilitet	<ul style="list-style-type: none"> ▣ Ustabil i nærvær av inkompatible stoffer. ▣ Produktet er ansett som å være stabilt. ▣ Farlig polymerisering vil ikke forekomme.
10.3 Mulighet for farlige reaksjoner	Se del 7.2

10.4 Forhold som må unngås	Se del 7.2
10.5 Inkompatible stoffer	Se del 7.2
10.6 Farlige nedbrytningsprodukter	Se del 5.3

DEL 11 INFORMASJON OM GIFTIGHET

11.1 Informasjon om toksikologiske effekter

Ved innånding	Stoffet antas ikke å produsere negative helseeffekter eller irritasjon i luftveiene etter inhalasjon (som klassifisert i EU-direktivene ved hjelp av dyremodeller). Likevel har det vært observert negative systemiske bivirkninger etter eksponering på dyr gjennom minst en annen rute. God hygienepraksis krever at eksponeringen holdes på et minimum og at passende kontrolltiltak brukes i yrkesmessig sammenheng. Vanligvis ikke en fare, på grunn av produktets ikke-flyktige natur.	
Svelging	Utlisattet inntak av stoffet kan være skadelig. Dyreforsøk tyder på at inntak av mindre enn 150 gram kan være dødelig eller føre til alvorlig skade på helsen til den enkelte.	
Hudkontakt	Væsken kan la seg blande med fett eller oljer og kan avfette huden, og dermed fremkalle en hudreaksjon beskrevet som ikke-allergisk kontakteksem. Det er usannsynlig at stoffet kan fremkalle irritasjonseksem som beskrevet i EF-direktiver. Åpne sår, opprevet eller irritert hud bør ikke utsettes for dette stoffet.	
Øyne	Svelging av væsken kan føre til aspirasjon til lungene med risiko for kjemisk lungebetennelse, og det kan medføre alvorlige konsekvenser. (ICSC13733)	
Kroniske effekter	Langvarig eksponering for produktet antas ikke å gi kroniske effekter som er skadelig for helsen (som klassifisert av EU-direktiver ved hjelp av dyremodeller). Likevel bør eksponering gjennom alle ruter naturligvis minimaliseres.	
Lyreco løsemiddelbasert korrekturlakk	GIFTIGHET	IRRITASJON
	Ikke tilgjengelig	Ikke tilgjengelig
nafta (petroleum), solventraffinert lett	GIFTIGHET	IRRITASJON
	På hud (kanin) LD50: >1900 mg/kg ^[1]	Ikke tilgjengelig
	Oralt (rotte) LD50: >2000 mg/kg ^[1]	
titandioksid	GIFTIGHET	IRRITASJON
	Inhalasjon (rotte) LC50: >2,28 mg/14 h ^[1]	Hud (menneske): 0,3 mg /3D (int)-mild *
	Inhalasjon (rotte) LC50: >3,56 mg/14 h ^[1]	
	Inhalasjon (rotte) LC50: >6,82 mg/14 h ^[1]	
	Inhalasjon (rotte) LC50: 3,43 mg/14 h ^[1]	
	Inhalasjon (rotte) LC50: 5,09 mg/14 h ^[1]	
kalsiumkarbonat	GIFTIGHET	IRRITASJON
	På hud (rotte) LD50: >2000 mg/kg ^[1]	Øye (kanin): 0,75 mg / 24h – ALVORLIG
	Oralt (rotte) LD50: >2000 mg/kg ^[1]	Hud (kanin): 500 mg/24h moderat
	Oralt (rotte) LD50: 6.450 mg/kg ^[2]	
Tegnforklaring:	1. Verdi hentet fra Europa ECHA registrerte stoffer – akutt giftighet 2.* Verdi hentet fra produsentens sikkerhetsdatablad. Med mindre annet er spesifisert er data hentet fra RTECS – Register for toksisk effekt av kjemiske stoffer	

NAFTA PETROLEUM, LETT SOLVENTRAFFINERT	<p>Ingen signifikante akutte toksikologiske data identifisert ved litteratursøk. for petroleum:</p> <p>Dette produktet inneholder benzen, som er kjent for å forårsake akutt myeloid leukemi, samt n-heksan, som har vist seg å metabolisere til forbindelser som er nevropatisk.</p> <p>Dette produktet inneholder toluen. Det finnes indikasjoner fra dyrestudier om at langvarig eksponering for høye konsentrasjoner av toluen kan føre til hørselstap.</p> <p>Dette produktet inneholder etylbenzen og naftalen, som har vist seg å danne svulster hos gnagere.</p> <p>Kreftfremkallende: Eksponering ved innånding hos mus forårsaker leversvulster som ikke anses å være relevant for mennesker. for fullstendige naftaforbindelser</p>	
TITANDIOKSID	<p>Stoffet kan medføre moderat øyeirritasjon som kan føre til betennelse. Gjentatt eller langvarig eksponering for irriterende stoffer kan medføre konjunktivitt.</p> <p>Stoffet kan forårsake hudirritasjon etter langvarig eller gjentatt eksponering, og ved hudkontakt kan det medføre rødhet, hevelse, utvikling av blærer, avskalling og fortykkelse av huden.</p> <p>Eksponering for titandioksid skjer via innånding, svelging eller hudkontakt. Ved innånding kan det avsettes i lungevev og lymfeknuter, og forårsake forstyrrelser i funksjonen for lunger og immunsystem.</p> <p>* IUCLID</p>	
KALSIMUMKARBONAT	<p>Astmalignende symptomer kan fortsette i måneder eller år etter at eksponeringen for stoffet opphører. Dette kan skyldes en ikke-allergifremkallende tilstand som kalles reaktiv luftveisdysfunksjonsyndrom (RADS), som kan forekomme etter eksponering for høye nivåer av en sterkt irriterende forbindelse. Viktige kriterier for diagnostisering av RADS inkluderer fravær av foregående luftveissykdom hos en ikke-atopisk person, med brå inntreden av vedvarende astmalignende symptomer i løpet av minutter til timer etter en dokumentert eksponering for den irriterende forbindelsen. Et reversibelt luftstrømmønster i spirometri, med tilstedeværelse av moderat til alvorlig bronkial hyperreaktivitet ved provokasjonstest med metakolin og fravær av minimal lymfatisk betennelse, uten eosinofili, er også tatt med i kriteriene for diagnosen RADS. RADS (eller astma) som følge av en irriterende inhalasjon er en sjeldent forekommende tilstand, og hyppigheten er relatert til konsentrasjon og varighet av eksponering for det irriterende stoffet.</p> <p>Ingen bevis for kreftfremkallende egenskaper. Ingen bevis for mutagene eller teratogene effekter.</p>	
Akutt giftighet	✓	Kreftfremkallende ⊗
Hud Irritasjon/etsende	⊗	Reproduktivitet ⊗
Alvorlig øyeskade/irritasjon	⊗	STOT – engangs-eksponering ⊗
Sensibilisering av respirasjon eller hud	⊗	STOT – gjentatt eksponering ⊗
Mutagenitet	⊗	Aspirasjonsfare ✓

Tegnforklaring: ✓ – Det kreves data for å gjøre klassifisering tilgjengelig

✗ – Data er tilgjengelig, men oppfyller ikke kriteriene for klassifisering

⊗ – Data for klassifisering er ikke tilgjengelig

DEL 12 MILJØINFORMASJON

12.1 Giftighet

Giftig for vannlevende organismer.

Kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

MÅ IKKE slippes ut i kloakk eller vassdrag.

12.2 Bestandighet og nedbrytbarhet

Ingrediens	Bestandighet: Vann/jord	Bestandighet: Luft
titandioksid	HØY	HØY

12.3 Potensial for biologisk akkumulering

Ingrediens	Bioakkumulering
titandioksid	LAV (BCF = 10)

12.4 Mobilitet i jord

Ingrediens	Mobilitet
titandioksid	LAV (KOC = 23,74)

12. 12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

	P	B	T
Relevante tilgjengelige data	Ikke tilgjengelig	Ikke tilgjengelig	Ikke tilgjengelig
PBT-kriterier oppfylt?	Ikke tilgjengelig	Ikke tilgjengelig	Ikke tilgjengelig

12.6 Andre uheldige virkninger

Ingen data tilgjengelig

DEL 13 AVHENDING

13.1 Metoder for behandling av avfall

Avhende produkt/emballasje	<p>Det kan være forskjellige lovkrav til avhending av avfall, alt etter land, stat og/eller territorium. Alle brukere må referere til den lovgivningen som gjelder for deres område. I enkelte områder må visse typer avfall spores. Et kontrollhierarki synes å være vanlig – brukeren må undersøke:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Reduksjon ▶ Gjenbruk ▶ Gjenvinning ▶ Kaste som avfall (hvis alt annet mislykkes) <p>Dette materialet kan resirkuleres hvis det ikke er brukt, eller hvis det ikke har blitt forurenset slik at det er blitt uegnet for tiltenkt bruk. Dersom det er forurenset, kan det være mulig å gjenvinne produktet ved filtrering, destillasjon eller på annen måte.</p>
Alternativer for avfallsbehandling	Ikke tilgjengelig
Alternativer for avhending i kloakk	Ikke tilgjengelig

DEL 14 TRANSPORTOPPLYSNINGER

Påkrevd merking

	
Marin forurensning	
HAZCHEM	•3YE

Landtransport (ADR)

14.1 FN-nummer	1263				
14.2 Emballasjegruppe	II				
14.3 Korrekt FN-forsendelsesnavn	MALING eller MALINGSRELATERT STOFF				
14.4 Miljøfare	Ingen relevante data				
14.5 Transportfareklasse(r)	<table border="0"> <tr> <td>Klasse</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Birisiko</td> <td>Ikke aktuelt.</td> </tr> </table>	Klasse	3	Birisiko	Ikke aktuelt.
Klasse	3				
Birisiko	Ikke aktuelt.				

14.6 Spesielle forholdsregler for brukeren	Særbestemmelser	163 640C 640D 650
	Begrenset mengde	5 l

Lufttransport (ICAO-IATA / DGR)

14.1 FN-nummer	1263	
14.2 Emballasjegruppe	II	
14.3 Korrekt FN-forsendelsesnavn	Maling (inkludert maling, lakk, emalje, beis, skjellakk, lakk, politur, flytende fyllstoff og flytende lakkbase), malingsrelatert materiale (inkludert malingstynner eller reduserende forbindelser)	
14.4 Miljøfare	Ingen relevante data	
14.5 Transportfareklasse(r)	ICAO/IATA-klasse	3
	ICAO/IATA birisiko	Ikke aktuelt.
	ERG-kode	3L
14.6 Spesielle forholdsregler for brukeren	Spesielle bestemmelser	A3 A72 A192
	Pakkeinstruksjoner bare last	364
	Maks. antall per pakning bare last	60 L
	Pakkeinstruksjoner kombinert passasjer/last	353
	Maks. antall per pakning kombinert passasjer/last	5 L
	Begrenset antall pakkeinstruksjoner kombinert passasjer/last	Y341
	Begrenset maks. antall per pakning kombinert passasjer/last	1 L

Sjøtransport (IMDG-code/GGVSee)

14.1 FN-nummer	1263	
14.2 Emballasjegruppe	II	
14.3 Korrekt FN-forsendelsesnavn	MALING (inkludert maling, lakk, emalje, beis, skjellakk, lakk, politur, flytende fyllstoff og flytende lakkbase) eller MALINGSRELATERT MATERIALE (inkludert malingstynner eller reduserende forbindelser)	
14.4 Miljøfare	Ikke aktuelt.	
14.5 Transportfareklasse(r)	IMDG-klasse	3
	IMDG birisiko	Ikke aktuelt.
14.6 Spesielle forholdsregler for brukeren	EMS-nummer	F-E , S-E
	Spesielle bestemmelser	163
	Begrensede mengder	5 L

Skipstransport innenlands (ADN)

14.1 FN-nummer	1263
14.2 Emballasjegruppe	II
14.3 Korrekt FN-forsendelsesnavn	MALING (inkludert maling, lakk, emalje, beis, skjellakk, lakk, politur, flytende fyllstoff og flytende lakkbase) eller MALINGSRELATERT MATERIALE (inkludert malingstynner og reduserende forbindelse)
14.4 Miljøfare	Ingen relevante data
14.5 Transportfareklasse(r)	3 Ikke aktuelt

14.6 Spesielle forholdsregler for brukeren	Klassifiseringskode	F1
	Begrenset mengde	5 L
	Nødvendig utstyr	PP, EX, A
	Brannkjetting nummer	1

Transport i bulk i henhold til MARPOL 73/78, vedlegg II og IBC-koden

Kilde	Ingrediens	Forurensningskategori
IMO MARPOL 73/78 (Vedlegg II) – Liste over skadelige flytende stoffer som transporteres i bulk	titandioksid	Z

DEL 15 INFORMASJON OM FORSKRIFTER**15.1. Sikkerhets-, helse- og miljømessige forskrifter/lover som gjelder spesielt for stoffet eller blandingen****NAFTA (PETROLEUM), SOLVENTRAFFINERT LETT (64741-84-0) FINNES I DISSE FORSKRIFTENE:**

EU REACH forordning (EF) nr. 1907/2006 – tillegg XVII – Restriksjoner på produksjon, omsetning og bruk av visse farlige stoffer, blandinger og artikler	Den europeiske union (EU) tillegg I til direktiv 67/548/EØF om klassifisering og merking av farlige stoffer (oppdatert av ATP: 31) – Kreftfremkallende stoffer
EU REACH forordning (EF) nr. 1907/2006 – tillegg XVII (vedlegg 2) Karsinogener: Kategori 1B (tabell 3.1) / kategori 2 (tabell 3.2)	Den europeiske union (EU) vedlegg I til direktiv 67/548/EØF om klassifisering og merking av farlige stoffer (oppdatert av ATP: 31) – Mutagene stoffer
European Customs Inventory of Chemical Substances ECICS (engelsk)	Den europeiske union (EU) forordning (EF) nr 1272/2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og blandinger – tillegg VI
European Union – European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances (EINECS) (engelsk)	International Agency for Research on Cancer (IARC) – Agents Classified by the IARC Monographs
Den europeiske union (EU) tillegg I til direktiv 67/548/EØF om klassifisering og merking av farlige stoffer – oppdatert av ATP: 31	

TITANDIOKSID (13463-67-7) FINNES I DISSE FORSKRIFTENE:

EU European Chemicals Agency (ECHA) Community Rolling Action Plan (CoRAP) Liste over stoffer	European Union – European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances (EINECS) (engelsk)
European Customs Inventory of Chemical Substances ECICS (engelsk)	International Agency for Research on Cancer (IARC) - Agents Classified by the IARC Monographs
European Trade Union Confederation (ETUC) prioritetsliste for REACH-autorisering	Britiske grenser for eksponering på arbeidsplassen (WELs)
European Customs Inventory of Chemical Substances ECICS (engelsk)	KALSIMUMKARBONAT (13463-67-7) FINNES I DISSE FORSKRIFTENE:
European Union – European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances (EINECS) (engelsk)	Britiske grenser for eksponering på arbeidsplassen (WELs)

Dette sikkerhetsdatabladet samsvarer med følgende EU-lovgivning og senere tilpasninger – så langt de får anvendelse: 67/548/EØF, 1999/45/EF, 98/24/EF, 92/85/EF, 94/33/EF, 91/689/EØF, 1999/13/EF, EF-kommisjonens forordning 2015/830, EF-forordning nr. 1272/2008 og deres senere endringer, samt følgende britiske lovgivning: The Control of Substances Hazardous to Health Regulations (COSHH) 2002 – COSHH Essentials – The Management of Health and Safety at Work Regulations 1999

15.2 Kjemisk sikkerhetsvurdering

For ytterligere informasjon se vurdering av kjemikaliesikkerhet og eksponeringsscenarier utarbeidet av din leveringskjede hvis tilgjengelig.

Nasjonale lister	Status
Australia – AICS	J
Canada – DSL	J
Canada – NDSL	N (naftapetroleum, solventraffinert lett)
Kina – IECSC	J
Europa – EINEC / ELINCS / NLP	J
Japan – ENCS	N (naftapetroleum, solventraffinert lett)
Korea – KECI	J
New Zealand – NZIoC	J
Filippinene – PICCS	J

USA – TSCA	J
Tegnforklaring:	<i>J = Alle ingrediensene er på listen N = Ikke bestemt eller en eller flere ingredienser er ikke på listen og ikke er unntatt fra oppføring (se spesifikke ingredienser i parentes)</i>

DEL 16 ANDRE OPPLYSNINGER**Full tekst for risiko- og faresetninger**

H315	Irriterer huden
H318	Gir alvorlig øyeskade
H335	Kan forårsake irritasjon av luftveiene
H340	Kan forårsake genetiske skader
H350	Kan forårsake kreft
H350i	Kan forårsake kreft ved innånding.
R37/38	Irriterer luftveiene og huden.
R41	Fare for alvorlig øyeskade.
R45	Kan forårsake kreft.
R46	Kan forårsake arvelige skader.
R49	Kan forårsake kreft ved innånding.

Annen informasjon**DSD/DPD merkeelementer**

Relevante risikoerklæringer finnes i kapittel 2.1

Indikasjon(er) på fare	F, N, Xn
-------------------------------	----------

SIKKERHETSÅD

S02	Oppbevares utilgjengelig for barn.
S09	Beholderen oppbevares på et godt ventilert sted.
S13	Hold borte fra mat, drikke og dyrefor.
S16	Holdes vekk fra antennelseskilder. Røyking forbudt.
S23	Unngå innånding av gass/røyk/damp/sprøytetåke.
S29	Må ikke tømmes i kloakkavløp.
S33	Treff forebyggende tiltak mot statisk elektrisitet.
S35	Dette materialet og dets emballasje må avhendes på en sikker måte.
S40	Bruk vann og vaskemiddel for å rengjøre gulvet og alle objekter som er forurenset av dette materialet.
S41	Dersom det oppstår brann og/eller eksplosjon, MÅ RØYKEN IKKE INNÅNDES.
S43	I tilfelle brann, bruk slukningsmidler som beskrevet i del 5 i dette sikkerhetsdatabladet.
S46	Ved svelging, kontakt lege umiddelbart og vis legen beholder eller etikett.
S51	Må bare brukes i godt ventilerte områder.
S56	Dette materialet og dets emballasje må avhendes som farlig avfall til godkjent avfallsbehandlingsanlegg.
S57	Bruk egnet beholder for å unngå forurensning av miljøet.

S61 Unngå utslipp til omgivelsene.**Ingredienser med flere CAS-numre**

Navn	CAS-nr.
Titandioksid	100292-32-8, 101239-53-6, 116788-85-3, 12000-59-8, 12188-41-9, 12701-76-7, 12767-65-6, 12789-63-8, 1309-63-3, 1317-70-0, 1317-80-2, 1344-29-2, 13463-67-7, 185323-71-1, 185828-91-5, 188357-76-8, 188357-79-1, 195740-11-5, 221548-98-7, 224963-00-2, 246178-32-5, 252962-41-7, 37230-92-5, 37230-94-7, 37230-95-8, 37230-96-9, 39320-58-6, 39360-64-0, 39379-02-7, 416845-43-7, 494848-07-6, 494848-23-6, 494851-77-3, 494851-98-8, 55068-84-3, 55068-85-4, 552316-51-5, 62338-64-1, 767341-00-4, 97929-50-5, 98084-96-9
Kalsiumkarbonat	1317-65-3, 13397-26-7, 146358-95-4, 15634-14-7, 198352-33-9, 459411-10-0, 471-34-1, 63660-97-9, 72608-12-9, 878759-26-3

Klassifisering av kjemikaliet og dets enkelte komponenter er hentet fra offisielle og autoritative kilder samt uavhengig gjennomgang ved hjelp av tilgjengelige litteraturreferanser.

(M)SDS er et verktøy for kommunikasjon om farer, og det bør brukes til å bistå ved risikovurderingen. Mange faktorer avgjør om de rapporterte farer utgjør en risiko på arbeidsplassen eller i andre sammenhenger. Risiko kan bedømmes ved henvisning til eksponeringsscenarioer. Omfanget av bruk, brukshyppighet og nåværende eller tilgjengelige tekniske eksponeringsvern må vurderes.

For detaljerte råd om personlig verneutstyr, se følgende EF CEN-standarder:

EN 166 Personlig øyevern

EN 340 Verneklær

EN 374 Vernehansker mot kjemikalier og mikroorganismer

EN 13832 Fottøy som beskytter mot kjemikalier

EN 133 Åndedrettsvern

slutten av